

מלאכין – אנן בני אינש, ואין הוון בני אנש – אנן חמריין. – אמר רבי מנא: בההיא שעתא אמריין: אפילו לחמרתיה דרבי פינחס בן יאיר לא אידמינן. חמרתיה דרבי פינחס בן יאיר גנבתה ליסטיאי בליליא. עברת טמירא גבון תלתא יומין ולא טעמה כלום. בתר תלתא יומין אימלכון מחזרתה, אמרון: אפקונה מן הכא דלא תימות גבון. אפקונה, אזלת וקמת לה על תרעא דמרה. שריית מנהקה. אמר לון: פתחון להרא עליבתא, דאית לה תלתא יומין דלא טעמה כלום. פתחון לה ועלת לה. אמר לון: יהבו לה תיכול. יהבון קומה סעריין ולא בעת מיכול. אמרון ליה: רבי, לא בעת מיכול. – אמר לון: מתקנין אינון? – אמרו ליה: אין. – אמר לון: וארימיתון דמיין? – אמרון ליה: לא כן אלפן רבי: הלוקח זרע

— אור לישירים —

פינחס בן יאיר גנבו אותה שודדים בלילה. עברת טמירא גבון תלתא יומין ולא טעמה ('טעמת') כלום – עשתה (היתה, שהתה) חבויה אצלם שלושה ימים, ולא טעמה (אכלה) כלום (שלא רצתה לאכול מן הגזל ושלא מן המעושר, והשודדים גוזלים ואינם מעשירים). בתר תלתא יומין אימלכון ('איתמלכון') מחזרתה (במקבילה ובספר "והזהיר" נוסף: 'למרה'. בנוסח הבבלי של מסכת שקלים אין מילים אלו) – אחר שלושה ימים נמלכו (שינו את דעתם והחליטו) להחזיר אותה (לאדוניה), אמרון: – אמרו: אפקונה מן הכא – נוציא אותה מכאן (במקבילה: 'נישלחנה למרה' (נשלח אותה לאדוניה). ובספר "והזהיר": 'נחזרתה'), כדי דלא תימות גבון – שלא תמות אצלנו (במקבילה ובספר "והזהיר" נוסף: 'ותיסרי מערתא' (ותסריח המערה)). אפקונה – הוציאו אותה, אזלת וקמת לה על תרעא דמרה – הלכה ועמדה לה על יד השער של אדוניה. שריית מנהקה – התחילה לנהוק (לנעור מחמת הרעב (נהקה היא צעקת החמור)). אמר לון: – אמר להם (רבי פינחס בן יאיר לתלמידיו): פתחון ('פותחון') להרא עליבתא – פתחו (את השער) לעלובה (מסכנה) הזו, דאית לה תלתא יומין דלא טעמה ('טעמת') כלום – שיש לה שלושה ימים שלא טעמה כלום (שלא אכלה כלום שלושה ימים, שהיה יודע שאינה אוכלת שלא מן המעושר). פתחון לה ועלת לה – פתחו לה ונכנסה לה. אמר לון: – אמר להם (רבי פינחס בן יאיר לתלמידיו): יהבון לה תיכול – תנו לה שתאכל. יהבון קומה סעריין ולא בעית מיכול – נתנו לפניה שעורים ולא רצתה לאכול. אמרון ליה: – אמרו לו (תלמידיו): רבי, לא בעית מיכול – לא רצתה לאכול. – אמר לון: – אמר להם: מתקנין ('מתקנין') אינון ('אינין')? – האם מתוקנות הן (למאכל בהמה, שאין השעורים טבל ודאי)? – אמרון ליה: – אמרו לו: אין – כן (מתוקנות הן למאכל בהמה, שאין הן טבל ודאי, אלא דמאי). – אמר לון: – אמר להם: וארימני(ן) תון דמיין? – והאם הפרשתם את הדמאי שלהן (את מעשרות הדמאי של השעורים)?

חדא מסאנא (סל) דתאנים דלא מתקנא (שאינו מעושר), והוה רבי ירמיה סבר מימר: מה, רבי זעירא מיכול [מילא (דבר)] דלא מתקנא?! (בוודאי יעשרן לפני שיאכלן) והוה רבי זעירא סבר מימר: מה, איפשר רבי ירמיה משלח לי מילא דלא מתקנא?! בין דין לדין (בין זה לזה, באשמת שניהם) איתאכלת (נאכלה) טבל. למחר קם עימיה (פגש אותו), אמר ליה: ההיא מסנתא דשלחת לי אתמל, מתקנא הות? אמר ליה: אמרית: מה, רבי זעירא מיכול מילה דלא מתקנא?! אמר ליה: אוף אנא אמרית כן: מה, רבי ירמיה משלח לי מילה דלא מתקנא?!

כאן התחלת מקבילה בירושלמי דמאי שם.

רבי אבא בר זמינא (אמורא ארץ ישראל בדור הרביעי) אמר בשם רבי זעורא (רבי זירא, מגדולי אמוראי ארץ ישראל בדור השלישי): אין הוון קדמאיי (במקבילה נוסף: 'בני') מלאכין – אנן בני אינש, ואין הוון בני אנש – אנן חמריין – אם היו ראשונים בני מלאכים – אנו בני אנשים (אנו נחשבים לגבי הראשונים כאנשים לגבי מלאכים), ואם היו בני אנשים – אנו חמורים (אנו נחשבים לגבי הראשונים כחמורים לגבי אנשים).

אמר רבי מנא (השני, מגדולי אמוראי ארץ ישראל בדור החמישי): בההיא שעתא אמריין: – באותה השעה אמרו (במעשה של רבי זעירא ורבי ירמיה שבירושלמי דמאי, אחרי שנתבררה הטעות שהכלכלה של התאנים נאכלה בטבלה על ידי רבי זעירא, אמרו רבי זעירא ורבי ירמיה על עצמם מאמר זה): אפילו לחמרתיה דרבי פינחס בן יאיר (תנא בדור החמישי) לא אידמינן – אפילו לחמורתו (לאתונו) של רבי פינחס בן יאיר לא דמינו (לא היינו דומים לחמורתו, שהיתה פיקחת ולא אכלה תבואה שאינה מעושרת, כמסופר להלן).

מספרים: חמרתיה דרבי פינחס בן יאיר גנבתה (במקבילה: 'גנבונה'. ובספר "והזהיר": 'נסבונה') ליסטיאי (צורת הרבים בארמית של המילה היוונית והלטינית ליסטיס) בליליא – חמורתו (אתונו) של רבי